

Unirea

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frc., $\frac{1}{2}$
an 9 frc., $\frac{1}{4}$ an
4 frc. 50 cm.
Foaie apare în fiecare
Sămbătă.

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.
Tot ce privește foaia,
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.

Anul XV.

Blaj 30 Decemvrie 1905.

Numărul 52.

La chestia fondului viduo-orfanal în dieceza Gherlei.

Mult să buciună starea slabă și neorînduită a orfanilor și văduvelor preoțimei noastre, — mulți să sfarmă cu îndreptarea ei spre bine și îndestulare, — și până ce aceste curg și să părăndă orfanii și văduvele de preoți tot nu scapă de starea lor jalnică și de neagra sărăcie-re însoțește. Aceasta în general pentru întreaga noastră provincie metropolitană.

În special, cât pentru dieceza noastră de Gherla, — întocmai. Numai cât aici pe lângă mizeria din chestiune mai este și alta, poate și mai mare și în urmări și mai dureroasă, sistemul, cu predilecțiune susținut chiar din jos, a provincialismului. Că aici în una și aceeași dieceză sunt mai multe sub-dieceze, eparhii, apoi și eparhiile aceste în sub împărțiri. Așa să împarte dieceza Gherlei odată în două părți mari, — în ardeleană și ungureană, apoi aceste în mai multe împărțiri și sub împărțiri până la coteriile familiari. Și împărțirile aceste nu ca idei și indicări geografice sau ca hotăriri topografice numai, — ci ca idei intrupate, — intrupate și manifestate în separate obiceiuri, separate vederi, separate drepturi și separate aspirațiuni. Că întru cât și cum influențază aceste separări și divizări asupra mersului spre ajuugerea scopului sublim al acestei dieceze, vor ști mai bine cari sunt la cârmă și va ști mai bine Capul Preasfinția Sa Episcopul, grațiosul Arhipăstor.

Dar despre aceste mai la vale. Acum să revin la chestia cu orfanii și văduvele de preoți.

Cum știm chestia aceasta este obiect de prima interesare pentru tot preotul ca individ și pentru întreaga tagmă ca corporațiune. S'a și ocupat cu studiul și aranjarea ei mulți, mai mult sau mai puțin chemați și competenți și cu mai mult sau mai puțin succes.

La noi în dieceza Gherlei între alții și ca unul dintre cei într'adevăr competenți în vremea mai de pe urmă s'a ocupat Reverendisimul Vicar episcopesc din vicariatul maramurășului, Părintele Tit Bud.

Într'un cercular ce dovedește studiu serios și orientare în cauză s'a adresat cu un proiect amănunțit referitor la chestia ajutorării sortii văduvelor și orfanilor de preoți și s'a rugat de toate districtele protopopești ca în conferințele lor să iee între obiectele de pertractare și cauza aceasta, respective proiectul lui și despre rezultat în particular să-l informeze și să se adreseze și la Preaveneratul nostru Ordinariat diecezan.

Sigur că s'a și prezentat în toate districtele protopopești, sigur s'au luat rezoluțiuni în cauză, rezoluțiuni de adheșiune și aliare la idea și proiectul activului Vicar, în publicitate însă numai rezoluțiunea tractului protopopesic al țării Oașului s'a comunicat, în „Apelul” preoțimei acelui tract.

Că toate districtele protopopești să vor alia la proiectul acesta salutar cine ar îndrăzni a lua la îndoială? așa s'a aliat și

districtul nostru al Seinului, numai cât aici cu un amendament principiar.

Despre aceasta vreau să scriu ca să adaug și eu cu cât de puțină și modestă lucrare la marea clădire, sub acoperământul careia scut și ajutor au să aște orfanii și văduvele de preoți: fondul văduvelor și orfanilor de preoți din dieceza greco-catolică română a Gherlei.

În detaiuri și formalități, că adecă parohii, administratorii, capelanii, apoi parohiile și filiile cu cât și cum să contribuiască, — nu intru. Foarte bine le-a formulat aceste lăudatul Vicar în proiectul său și foarte bine și preoțimea districtului Țării Oașului în „Apelul” său și întocmai poate și celelalte districte; — nu intru căci și așa formulările aceste, respective proiectele, vor fi supuse consultărilor și hotăririlor unei conferințe generale a tuturor districtelor protopopești anume convocate în adunare, și supuse, mai presus de toate, deliberatului Preaveneratului nostru Ordinariat diecezan.

Chestia o ating din punct de vedere principal și teritorial.

Înainte de ce aș intra în merit să pun în relief, ca de thesă: întâiu, *necesitatea imperativă* a îmbunătățirii sortii orfanilor și văduvelor de preoți, — și apoi rezoluțiunea preoțimii din districtul Țării Oașului din „Apel” îndreptat către cele 95 de parohii adnaxate dela dieceza Muncaciului ceea a Gherlei p. 8.) că „*Prin înființarea noului fond, fundațiunile viduo-orfanal și orfanotrofiale existente și obligămintele preoților față de acelea rămân neatinsse.*”

FEUILLETON.

ALTE SCRISORI.

Scrisoarea VIII.

(Frumseța creștinismului.)

Unui prietin.

Dacă întâia dată dai peste o încântătoare priveliște în natură, peste un codru mare, bogat, nepătruns, peste o luncă cu iarbă de mătăasă, prin care curge o vălciică alintată ca o fetiță de cinci-spre-zece ani, sau privirea ți-se oprește pe munții înalți, vineți, în jurul cărora se rotesc vulturii năvalnici, — rămâi uimit de atâta frumuseță, pe care nu ai bănuț-o până acum, că ar putea să fie, ca o moleșire dulce, îți cuprinde la început sufletul, și abia târziu poți să-ți dai bine samă de ceea ce vezi, de ceea ce simți, abia târziu poți să judeci și să admiri.

Când cetești ori anzi, dragă prietine, de o mare faptă eroică, de o mare jertfă, de o inimă largă și desinteresată, simți că prinzi de odată aripi, ai senzația că te ridici și tu la înălțimea, unde s'a ridicat

sufletul celui ce ți-a trezit inima ca dintr'un somn adânc, făcând să vibreze coardele ei celea mai fine, celea mai nobile. — și abia târziu poți judeca rece toată măreția faptei, poți să-ți pui în cumpănă puterile tale cu a lui, poți înțelege cu cât ești mai pe jos, de cât el.

Când cine-va printr'o strălucitoare sculpturală frumseță trupească, îți iură și îți îmbată ochii însetați de frumseță, inima nu mai așteaptă judecata rece a minții, ci începe să bată cu toată puterea, ființa ta întreagă par'că ar vrea să se topească, și numai foarte târziu, poți ajunge la convingerea, că într'un trup așa de desăvârșit, poate fi ascuns un suflet urlt, respingător.

Dar dacă tu vezi și azi și mâne, săptămâni, luni, ani întregi pădurea cea uriașă, nespus de frumoasă, după ce ai ajuns să-i cunoști toate ascunzișurile și poteciile întortocheate, după ce ai auzit de atâtea ori cântecele măiestrite a paserilor din ea și te-ai desfătat de atâtea ori în mormurul izvoarelor vii, ce ținesc de sub stâncă, uimirea ta, încântarea și mulțămirea ta cea dintâiu, scad încetul cu încetul, deși nu se sting de tot.

Și după-ce de atâtea ori te-ai plimbat prin iarba de mătăasă, înourată cu stropii

de diamant a luncii, după ce te-ai îmbătat de atâtea ori de mirosul florilor sălbatice, și ai văzut de atâtea ori fuigerarea de aur a insectelor ce se ascund și se arată iar în bogăția de verdeță. — tu începi a nu le mai băga în samă, inima ta nu mai e capabilă de frumusețile celea dintâi.

Munții ori cât ar fi de vineți, ori cât de sublimi în vecinica lor încremenire, după ce ai trăit în preajma lor un șir lung de ani, o viață întreagă poate, nu te mai impresionează, decât atunci, când se ivește ceva neobișnuit, când se desprinde de trupul de piatră un părete înalt, o stâncă, și se prăvale în adâncimi.

Faptele mărețe a oamenilor mari au aceeași soartă; dacă se urmează repede una după alta. Pierd aproape cu totul ori ce putere de atracție irezistibilă, care să te cheme, să-ți poruncească preamărirea lor. Au mai lucrat doară și alții asemenea.

O frumseță trupească, dacă o vezi des în mai mulți indivizi, nu te mai neliniștește, nu te mai aprinzi, inima nu-ți mai bate așa de tare.

Așa e firea noastră. Cu timpul toate ne par obișnuite, comune, de rând, ce mai înainte credeam ceva peste fire, țineam de o excepție. Frumseța care o vedeam la în-

Că trebuie să se creeze acest fond, — nu să admită discuție. Trebuie, inomis trebuie creat!

Discuția să permită însă, ba să chiar impune, că: oare numai pentru cele 95 de parohii „adnexe“ să se creeze? — La asta vreau să-mi dau părerea și observările ca preot „Ungurean“ al diecezei de Gherla.

„Un Domn, o credință, un botez“. Un cap, un trup, un suflet. Un Episcop, o dieceză, o corporațiune.

Cincizeci și trei de ani a trecut de când Provedința dumnezească, scutul scaunului apostolic din Roma, grigea și recunoștința împărătească, și năzuința bărbaților și înaltașilor noștri eroi și providențiali ne-a scăpat și smuls din legătura nefirească și ucizătoare a diecezei Muncaciului în care secolii grei au tângit și suferit aceste 95 de parohii harnice, puternice și omogene române.

Am scăpat cu viață, că de nu să crea dieceza Gherlei și noi rămâneam și mai departe sub guvernarea acelei episcopii ce și-a scăpat din vederea ochilor săi sublimitatea chemării și datoriei sale, n'am mai trăi, n'am mai fi ca români, și aceste 95 de parohii ar fi mamă de speculă pentru punșii politici și ocară de înălțare pentru escroci patrioți cu crucea în frunte. Vedem soarta tristă și nemeritată în care a ajuns bietul popor credincios din aceea dieceză nefericită, care cu un fatalism păcătos rabdă pe grumazi săi pe aceia pe cari tot „părinți“ îi numește, cari însă sunt trădătorii lui. Ce-ar fi fost de noi și de poporul nostru sub conducerea acelor păstori și sub guvernarea spiritului din Muncaci în tovărășie cu curentul imoral, șovinist și nimicitor al guvernelor cari s'au părădat? Oh! e grozav să și gândești la asta. — Că de

nu scăpăm de ei azi sau că n'am fi ca români, sau n'am fi uniți cu Roma.

Dar Roma, această mamă bună și ocrotitoare ne-a scos din sânul perirei și ne-a pus, ne-a așezat în sânul altei mame grijitoare, în sânul și brațele diecezei nouă înființate a Gherlei, ca viață să avem și mai mult să avem. Nu suntem deci „ungureni“ părți „adnexe“ la dieceza Gherlei, căci deodată am fost creați cu ceilalți, cu „ardelenii“ în o dieceză, și chiar așa s'ar putea numi și cei dismembrați dela Arhidieceza Blajului de părți „adnexe“ către această dieceză; căci în crearea acestei dieceze acelaș zel, același loc și aceeași purcedere avem.

Dieceza noastră este o dieceză creată cu limbă liturgică și oficioasă română, — pentru poporul român, și noi clerul și poporul din aceste 95 de parohii dismembrate (ca de noroc) dela dieceza Muncaciului încă suntem români, ba ne place a ne și mândri „câteodată“ cu acest românism al nostru.

Avem un Cap comun, un Arhipăstor comun, care șezând pe scaunul comunei noastre episcopii gândește de noi de toți. El ne păstorește și pe noi și pe ei, și pe ardeleni și pe ungureni ne guvernează în comun, El e părintele nostru al tuturor și noi toți fi lui.

Avem un seminar comun, unde toți clericii diecezei, fi noștri sau fi lor, ai ungurenilor sau ai ardelenilor, în acelaș spirit să cresc, în aceleași învățături să procopsesc și pentru acelaș scop și aceeași chemare să prepară: de a fi părinții, păstorii poporului românesc.

În dieceza „noastră“ suntem deci ori în ce parte a ei, și noi și ei; toți îl avem pe acelaș Părinte și Arhipăstor; toți suntem

nu numai frați în Hristos ci chiar frați de cruce și ortaci și totuși când e vorbă de ceva bine, numai binele nostru să-l contemplăm și numai de ai noștri să grijim; de noi și de trebile părților „adnexe“? — Corespunde spiritul acesta cu spiritul țineri de aceeași familie, colegialității, cu spiritul frăției să nu zic și cu spiritul Evangheliei?

Spirit de separare, spirit de egoism și în urmă spirit de distrugere este acesta. De ce să fim deci ungureni și ardeleni când Roma și geniul nostru bun de una și de frați ne-a pus? De ce să fim marmăteni, districteni, sălăgeni, chioreni, doșăceni sau sătmăreni, când suntem cu toții Gherleni; cum sunt alții orădeni, alăjeni, și lugojeni? De ce să facem numai noi marmătenii, sătmărenii și ugocienii fondul viduo-orfanal proiectat și contemplat, când acelaș lucru bun și folositor le trebuie și celorlanți frați din dieceză? S'au „ei“ nar avea lipsă de acesta, că doară sunt deplin asigurați și bine situați? S'au când 95 de parohii cu preoțimea și bisericile lor proiectează a face un lucru bun, folositor și monumental să nu easă acest lucru cu mult mai bun, cu mult mai cu succes și cu desăvârșire mai monumental când l'ar face 489 de parohii cu preoțimea lor? — — — — —

Să nu fim preocupați de nescari veletități de provincialisme, să stărpim din noi spiritul de separatism, și să cultivăm din rășputeri spiritul concordiei, spiritul unirei și a frăției și să știm că: Concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur.

Deci creeze-se un fond comun diecezan pentru orfanii și văduvele preoților, nu pentru diferitele părți ale diecezei, ci pentru întreaga dieceză, căci un Cap avem, o dieceză formăm și o corporațiune suntem; și și ca frați și și ca români în aceleași nevoi

ceput, ne scapă din vedere, deși rămâne aceeași în toată pompa și măreția sa. Insufletirea de odată se stinge, cu toate că aceleași rămân motivele, ce ne-ar putea înflăcăra inima. Ce e mai rău, simțurile noastre adevărate se corump așa, încât mai târziu vedem frumosul, binele, sublimul, acolo unde nu e de cât răutatea intrupată, neceticul, ceea ce ne duce la nefericire.

Firea aceasta a noastră se manifestează tot așa și când e vorbă de mișcări, de curente sănătoase, de principii etice curate, înălțătoare, ce duc la fericire.

La început ne insufletim pentru ele, ne punem toate puterile, ca să le realizăm în viața noastră privată și publică, suntem hotărâți să le apărăm cu armele în mână, sau atunci, când aceasta nu se poate, suntem în stare să ne desvălăm pieptul, ca glonțul ori sabia celor atotputernici, să cerce frăgezimea cârnii din inima noastră.

Mai târziu însă, după generații întregi, după secolii, iubirea noastră scade, mintea nu mai știe să judece așa de cumpătată și liniștită, așa de rece, ca la început, adevărul nu ni-se mai leagă de suflet, și găsind acum adevărul în alte teorii, în alte curente, suntem gata să dăm ajutor aceluia, cari vreau să răstoarne chiar adevărurile, căror noi ne-am închinat odinioară, pentru cari eram hotărâți să ne dăm și ultimul strop de viață.

Ori dacă schimbarea noastră nu a ajuns până aci, dacă nu suntem încă hotărâți să atacăm ceea ce mai înainte ni era motiv de luptă insufletită, privim răci, nepăsători, cum alți atacă idolul nostru de odată, și nu plângem, nu ne insufletim, nu

ne hotărîm la luptă, nu ne pasă, — devenim indiferenți.

Astfel vedem că se întâmplă cu orice curent, orice mișcare, iubite pretine. Teoriile filosofice, cari au stăpânit o jumătate de secol, un veac, — nu mai au trecere, și mor, fiind că nu mai au indivizi, cari să le facă să trăiască.

Singur creștinismul, un curent și el, dar un adevăr absolut — nu s'a stins și nu se stinge, atunci când foarte mulți l-au părăsit ori îl părăsesc, când cei mai mulți — ca în zilele noastre, sunt indiferenți față de el. Nu înceată, nu se stinge, de oare-ce religia lui Isus nu e o credință, o convingere a unui eugetător, care convingere poate numai pentru cel ce a înscodit-o să fie adevărată subiectiv, personal. Învățătura lui Isus, e cel mai mare adevăr, pornește din trebuințele sufletului omeneș, îmbrățișază toate lipsele, toate dorințele, întreaga ținută a acestui suflet. Nu se stinge, pentru-că e razimul cel mai puternic a naturii noastre, pentru că e ceea ce ne împintea la luptă, ceea ce ne ajută puternic, ceea ce ne arată izbânda și răsplata.

Nu înceată, pentru-că ne învâluie ființa întreagă ca o mângâiere și alinare, pentru-că ne trece prăpăstii îngrozitoare, și ne ridică la înălțimi pline de lumină.

Nu-i seacă puterea de viață, — pentru că el nu are această putere, ci este însuși, și de când a pornit, nu află epocă, nu decenii, în cari să nu fi fost milioane, cari să-l urmeze și să-l apere.

Dar dacă el, creștinismul, din propria lui putere nu a apus, dacă au fost totdeauna destui, cari să-l urmeze, — nu se poate tăgădui, că insufletirea generală pentru el

nu a fost vecinic aceeași și nu a fost apărât și urmat vecinic cu aceeași putere. Din potrivă. Găsești restimpuri, află epocă, în cari o mare parte din adoratorii lui, nu-l mai prețuesc, nu îl mai poartă la inimă, — află perioade de un înpietrit indiferentism. Sunt apoi perioade, unde cei ce l-au urmat, mare parte din ei, se întorc împotriva lui, și se aliază cu cei ce vreau să-l stingă — perioade de persecuții.

Așa dar, în multe privinți, a avut și are soarta ori căruia curent. Atâta numai, că direcțiile filozofice, fiind convingerile unei minți puternice, atunci când nu mai află o astfel de minte, sau una ce să i-se apropie, dispar, ascunzându-se în mormântul creatorului lor. Punctele de lumină, scăpărările de inteligință adevărată, — adevărurile, multe, puține, câte se cuprind într-o astfel de direcție, rămân, adăugându-se comorii tesaurului gândirii omenești. Dar țesutura modului de a vedea viața, de a o înțelege, se destramă, puțin după moartea urzitorului. Pe când țesutura creștinismului rămâne vecinic aceeași și aceleași fire sunt în urzală, aceleași în băteală, fire subțiri, de cari nu se pot rumpe nici când, fire de adevăr și de morală curată.

Nu numai că țesutura religii lui Isus rămâne aceeași, dar se și continuă mereu, — un val de pânză, ce s'a început cu nașterea fiului omului, și se va termina la căpătul veacurilor. Războiul acesta al creștinismului, nici când nu a pausat, după ce a început odată să lucreze. Atâta numai, că une ori valul de țesătură înainta mai repede, putea curinde, putea acoperi mai multe regiuni: semn că mulți se interesau, mulți cinsteau și se insuflețeau de această

și lipsuri și în aceleași năcazuri și suferințe ne aflăm.

Avem până acum două fonduri de aceste. Părțile dismembrate și „adnexe” dela Muncaci unul, și părțile „adnexe” și dismembrate dela arhidieceza Blajului altul. Și și dintr’acesta și și diu acela văduvele de preoți primesc o pensune de nimic și orfanii chiar de răs.

În „Apelul” preoțimei tractului Țării Oașului să zice „prin înființarea noului fond fundațiunile viduo-orfanale și orfanotrofiale existente și obligămintele preoților față de aceste rămână neatinsă”..

Rămână deci aceste fonduri neatinsă și să creem cela comun.

Modalitățile? — sunt deja depuse în planul și proiectul Reverendisimului Vicar din Sighetul Marmati cât și în „Apelul” frumos al preoțimei gr.-cat. române din Țara Oașului.

„Unde-s doi puterea crește” și 489 de parohii cu bisericile și filiile lor numeroase sigur mai mare putere vor putea arăta și desvolta decât 95. Sau fondul regnicolar de penzionare a învățătorilor ar fi ajuns la acel grad, ce la atins, decumva în loc de un fond pentru întreaga Ungaria și Transilvania să crea 5 fonduri separate, după cele 5 împărțiri geografice ale țării? Sau numai noi preoții din dieceza Gherlei să stăruim și mai departe pentru dismembrarea și slăbirea noastră?

Și ce ne-ar împedeca în ajungerea acestui scop măreț și impunător?

N’ar vrea doară Capul, grațiosul nostru Arhipăstor? Și numai a presupune una ca asta ar fi crimă!

N’ar vrea dieceza? Imposibil; — din contră: zilnic și neîncetat să buciună din

toate părțile dorința de a vedea cât de curând rezolvată și pusă în practică chestia.

Cine nu vrea dară?

Noi să nu vrem doară cei din cele 95 de parohii dismembrate dela dieceza Muncaciului? — — Deși cunosc unele velecități în cauză totuși nu cred să nu se poată trece peste ele și în comună înțelegere cu toți frații, cu toți colegii din întreaga dieceză sub conducerea Capului nostru comun, a grațiosului nostru Părinte și Arhipăstor sigur va ajunge dieceza noastră să vadă cât de curând pusă baza și temelii fondului viduo-orfanal al diecezei noastre de Gherla.

Pentru unirea tuturor, — Domnului să ne rugăm!

Și dacă ne-am unit odată cu acest punct delicat și de viață dătător ne vom ști uni pe rând și în celelalte, și deveniva dieceza noastră o dieceză puternică, plină de vitalitate și Capul, Arhipăstorul ei cu luminații săi sfetnici ferici de vederea indestulirei în unire a fiilor Săi.

Jos cu păreții, cu murii chinezi; ce împedecă vederile mai înalte și circularea sănătoasă a sângelui prin vibrarea mai puternică și neîmpedecată a pulsului unui corp de viață dornic.

Provincialismul și dinasticismul în cler și biserică s’a răzbunat în dauna poporului credincios, în dauna însăși a instituțiunei: — uti figurae docent!

Constantin Lucaciu.

CORESPONDINȚE.

Misiuni populare în Ciucia.

Bologa, 16 Dec. 1905.

Conform hotărârii luate în sinodul protopopesc de toamnă din anul acesta, preoțimea din tractul Morlăcii, a ținut misiuni populare în Ciucia; la lucrul acesta i-a îndemnat rezultatul îmbucurător, ce l-au obținut prin misiunile făcute în Mărgău astă primăvară, pe cum și îndemnul ce ni-l dau rapoartele despre misiuni din „Unirea” și „Răvaș”.

Barăm de s’ar continua acest început mântuitor, căci avem mare lipsă de astfel de sărbători sufletești, vom produce adevărate renașteri sufletească în popor; vom face să dispară antipatia poporului față de preoții sei, producând o intimitate familiară între preoți și popor, raport de părinte și fi. Cumpănind bine starea poporului nostru din ori-ce punct de vedere, împrejurările, între cari trăim, ne impun preoților, să ținem misiuni în popor.

Misiunile nu eschid, fără presupun preoți buni; preoții răi nu se pot decide să țină misiuni, și de s’ar decide, nu le-ar putea face cum trebuie făcute, căci misiunile poftesc dela preoți și zei și capacitate, și muncă încordată.

Misiunile în Ciucia s’au ținut în 2—3 și 4 Decembrie a. c. S’au început Sâmbătă sara cu însărat, la mijlocul însăratului a ținut predica de introducere preotul din Bologa S. Frățilă, vorbind despre scopul omului, arată poporului, care ni-e ținta pe pământ, și cum putem dobândi acest liman dorit — fericirea de veci.

pânză fină ursită din fire tari de credință și bătută cu fire albe de morală sănătoasă. Altă dată valul nu înainta, nu sporia așa de repede: semn că mulți nu mai aveau încredere în trăinicia acestei pânze, în farmecul ei de a apăra trupul și sufletul omenească de ori-ce săgeată potrivnică, veninoasă, ce vine svârlită din umbră și întunec.

Firele de aur a credinții din acest războiu, au rămas tot așa de curate, de nealterate, ca și la început.

Pe firele albe de morală nu s’a pus nici un strop de prav. Dar fiind timp îndelungat în preajma lor, țesând cu ele, cunoscându-le, dela o vreme îți par de tot comune, fără nici o putere și nici un farmec, — ori, de se poate și aceasta — strălucirea de aur și de argint îți ia vederile, îți falsifică simțurile, — și în urmă nu mai poți să judeci corect. Devin astfel indiferent, — ori, ce e și mai rău, dușman față a lui, și te asociezi cu cei ce vreau să-l nimească.

Deși frumseța și sfințenia lui, puterea lui de viață a rămas tot aceeași, după cum aceeași a rămas măreția unui munte, ce nu te mai impresionează după ce l-ai văzut timp îndelungat, după cum nu te mai tulbură codrul bogat, întunecos, câmpia plină de flori, după ce le cunoști toate tainele.

Frumseța rămâne însă, căci ceea ce e frumos e și adevărat tot odată, iar adevărul e vecinic.

Cât timp natura omenească va fi așa cum e, vecinic va rămânea faptul, că nici o teorie filozofică, nici o credință veche ori nouă, din Europa ori Asia, din America sau Africa, — nu e și nu va fi așa acomodată, așa de naturală, așa de puternică pentru

creșterea, educația tinerimii, cum e creștinismul. Dulce și ușoară, plină de farmec ca sinul mamei e pentru copil religia lui Isus, cu un ciripit drăgălaș de pasere seamănă celea dintâi elemente, celea dintâi cunoștinți, pe cari și-le însușește din această lege.

Și totuși acest ciripit va rămânea vecinic în sufletul lui, după cum eternă-i va fi iubirea mamei ce l-a crescut. Se va schimba în manifestare, va fi mai târziu un cântec de încurajare ori de mângâiere, de pornire hotărâtă în lupta vieții, ori de resignare, — dar esența va rămânea, și astfel va rămânea în inima lui indestulirea, supunerea în voința lui Dumnezeu, fericirea dar. — la ceea ce l-a învățat și ciripitul cel dintâiu. A cultiva inima, sentimentele ei, a face ca acestea să strălucească de curățenie, însămnă a cerca și a reuși, de multe ori, ca copilul tău să fie vecinic cu fruntea senină, cu surisul pe buze. Cultivarea minții ar fi să aibă același rezultat, dar în foarte multe cazuri nu le are. Acum creștinismul în cel dintâiu loc, cultivarea inimii o are de țintă. Nu învață că mintea nu trebuie luminată. Din potrivă, că e necesară și aceasta. Dar religia lui Isus, dându-i minții frân liber, arătându-i regiunile celea mai estinse, punându-i înaintea ochilor înălțimile celea mai ametoitoare: „stăpânește peste paserile cerului, peste peștii mării, peste animalele pământului”, adică va fi vulturul întregului univers, — îi arată tot odată o știință, o cunoștință, cu totul de altă natură, prin care omul vede și se pătrunde de realități, la cari prin știința noastră, prin fulgerarea de lumină a minții noastre, nu am fi ajuns nici odată,

și arată credința. Acesta e punctul de lumină, acesta e sigiliul de diamant, care, dacă ți-s’a imprimat pe frunte, în toată viața îți va lumina luceafărul, iar dincolo de moarte soarele indestulirii și fericirii.

Puterea acestui creștinism, frumseța lui mare, nu o vei putea înțelege bine, tinăr fiind. Atunci vei simți mai mult. Dar atunci când ști ce e lupta vieții, când cunoști proptele, de cari te poți răzima, înțelegi că cea mai puternică, singura puternică, e numai ceea ce numim lege creștinească.

În vremea când se deslănțue patimile, când e vorba dar să ni rămână tinerii curați ca lamura, ori să se cufunde în noroiu, altă putere morală nu ieia răspunderea, de cât creștinismul. Casătoria, care e fundamentul cinstit și a înaintării neamurilor, numai creștinismul a ridicat-o la sfințenia tainei, numai Hristos s’a aflat în toată istoria lumii, care să spună prin gura apostolului Pavel: „Bărbați, așa să vă iubiți femeile voastre, cum eu (Hristos) iubesc biserica, care mi-am dat și viața pentru dânsa.” Și numai rămânând la această înălțime ideală, și totuși mai adevărat de cât $2+2=4$, poate casătoria să rămână ceea ce am spus că este, și nu reducându-o la valoarea unui contract civil, care se poate ori când desface.

Atunci când interesele încep să se încrucișeze, când fie care începe ași uita de altul și a munci numai pentru sine, — când armonia dintre familii, dintre popoare, dintre țări, începe să slăbească, spuneți-mi ce putere de fer va fi aceea, care să oprească hotărârile inimii, tendințele greșite ale ei, ce glas va fi atât de puternic, și totuși

După vecernie se face molitva, începându-se mărturisirile credincioșilor; sara la 7 oare să servește canonul Ingerului păzitor, în decursul canonului, preotul din Bologa ține predica a doua despre păcat, arătând răutatea păcatului, care ni-e un călăuz primejdios, ce ne abate dela adevăr și dreptate, dușmănindu-ne cu Dumnezeu, creatorul și binefăcătorul nostru.

Duminecă în 3 Dec. în decursul utreniei doi preoți mărturisesc poporul după a treia cântare din canonul dela utrenie, preotul Frățilă conționează despre s. mărturisire, arătând poporului credincios, cum trebuie creștinul să-și mărturisească păcatele, spre a dobândi iertare și dar dumnezeesc.

În decursul s. liturgii la un număr mare de popor a vorbit Preaon. Dn Ioan Pop, protopopul Morlăcii despre s. cuminecătura, arătând în termin poporali însămănătatea acestui sacrament sfânt ca și Dumnezeu și plin de dragoste ca și inima lui Hristos.

După amiază se continuă mărturisirile, iar la vecernie vorbește despre demnitatea preotului, On. Rom. Romoșan, preot în Mărgău, ținând prin vorbe înțelepte a apropia pe credincioși de preoții săi, cari au menirea sfântă de mijlocitori între Dumnezeu și oameni.

Sara fiind spreșara intrării în biserică, s'a servit paraclisul Preacuratei Vergure, executând cântările preotul local On. I. Truța, într'un ton melodios și dulce.

Luni dimineața la s. Utrenie a predicat On. Romoșan despre păcatul luxuriei și despre răutatea căsătoriilor nelegiuite.

nu zdrobitor, care să pătrundă în conștiinți și să le îndrepte? Zic în conștiinți, căci o suprimare esternă nu ajută nimic, nu vindecă. Nu va fi sabia strălucitoare, nu va fi glasul de tun al războaielor, nu va fi coroana grea de pe capul stăpânilorilor, nu va fi cutare filozofie, ceea ce poate să oprească ori să îndrepte, ci numai și numai lumina creștinismului, ce pătrunde, trezește și luminează conștiințele.

Iar când anii bătrânețelor grele vin îngârboviți și neputincioși, singura mângâiere și bucurie, e nădejdea vieții de apoi, pe care o varsă în suflete tot creștinismul. Căci numai conștiința de a nu-ți fi trăit viața înzădar, nu e de ajuns ca să-ți lumineze anii din urmă. Sufletul și atunci simte trebuințe nouă, are și atunci dorinți, pe cari altceva nu le poate îndestula de cât nădejdea în viața de apoi.

Cu toată această frumșeță și bogăție, mulți sunt și azi indiferenți față de legea asta. Căci nu se mai silesc să o cunoască, socotindu-o de un lucru învechit, ce nu mai are nici un farmec.

Azi naționalismul a luat locul credinții la cei mai buni.

Cu toate că a fi creștin adevărat, înșamă a-ți iubi, după Dumnezeu, nația și țara, mai mult de cât ori ce alta.

Alfus.

Cărți postale ilustrate,

cu vederi din Blaj.

Bucata 6 fileri. — Suta 5 cor. franco.

Părintele Romoșan combată cu argumente potrivite și bine alese, acest păcat urât, care durere și în poporul nostru s'a lătit de câțiva ani în toate părțile.

La s. liturgie s'a ținut predica a șaptea despre judecata din urmă, spusă de Preaon. Dn Ioan Pop, mulți credincioși au erup în lacrimi, auzind vorbindu-li-se despre grozăvenia și impozanța marelui județ.

După amiază preoții: Romoșan, Truța și Frățilă au servit ss. Maslu bolnavilor, cari folosindu-se de serviciile sacre, au urmat sfatul s. Iacob: chemând preoții bisericii să se roage pentru ei.

Vecernia a făcut-o Preaon. dn protop. ținând și predica de închiere despre legătura, ce o avem cu sufletele în ceriu și purgatoriu.

La misiunile sacre din Ciucia, au luat parte și poporeni din satele vecine în număr destul de însemnat, depărtându-se mângăiați și mulțămind în sufletul lor preoților, cari le-au cauzat așa momente fericite.

Peste doi-trei ani, când va ști poporul, ce sunt misiunile, putem spera, că locurile, unde se vor ține misiuni, vor fi adevărate locuri de peregrinaj; atunci vom putea cultiva și mai bine simțul religios în popor, având prilej bun de a-l lipsi mai tare de noi.

Ca să reflectez ceva și fratelui, ce scrie în „Unirea“ echoul IV-lea despre misiuni, îi laud sfatul, ce îl dă; de a forma o „Reuniune pentru misiuni“, dar aceasta e mai greu de ajuns, mai ușor e, ca în toate protopopiatele, preoții în grupe de 5—6 să fac reciproc misiuni sacre în parohiile lor, căci în multe părți nu au început, și încă acolo, unde poporul e mai fragil (Câmpie), și unde împrejurările potesc mai cu insistență misiuni (țara Oltului, ținutul Târnavei-mari).

Când se vor face misiuni peste toată provincia mitropolitană, și vor vedea toți frații în Hristos, ce bun mijloc de păstorie sfântă vom avea prin ele, atunci poate că se vor decide a da mână de ajutor unei reuniuni de felul, cum dorește fratele „Amar“. Ajută-ne Dumnezeu, să putem face o astfel de reuniune, și reuniunii când va exista încă, să-i ajute, ca să prospereze mai bine, ca multe din reuniunile ce le avem.

I. Sever.

Invitare de abonament.

Blaj, în Decembrie 1905.

P. T

Multe îndemnări și insistențe venite din toate părțile m'au hotărât a scoate iarăși foaia musicală:

„MUSA ROMÂNĂ“

Ca și în trecut și acuma scopul foaiei »M. R.« va fi răspândirea cântecelor noastre populare naționale; aranjarea și publicarea pieselor de salon și de concerte, lucrate din cântece populare.

„MUSA ROMÂNĂ“ va apărea în decursul lui Ianuarie st. v. 1906 odată pe lună, în quart mare, pe hârtie groasă și frumoasă, și va conține fiecare broșură două coli tipar de note frumos imprimate. Programa foaiei va fi de următorul cuprins:

a) Cântece și hori populari aranjate pe pian.

b) Piese de salon, din cântece populare, aranjate pentru pian, în formă de Fantasie, Capriciuri, Rapsodie, Concerte etc.

c) Cântece populare și originale pentru voce cu acompaniament de pian.

d) Piese de dans pentru pian pe 2 și 4 mâni.

e) Cântece bisericesti și lumești pentru cor bărbătesc și mixt (partitură).

f) Piese românești pentru Violină și Flaută, cu acompaniament de pian.

Partea literară de pe fața primă și ultimă a foaiei va avea următorul conținut: biografii a musicilor străini și români, articoli, notițe, cronice, poezii populare etc.

Prețul abonamentului: pe un an 16 cor., pe șese luni 8 cor., pe trei luni 4 cor.

România și străinătate: pe un an 24 franci, pe șese luni 12 franci, pe trei luni 6 fr.

Iacob Mureșianu
profesor de musică.

„Stim. Domni, Doamne și Domnișoare, cari vor primi acest apel sunt rugați de al face cunoscut între amici și cunoscuți, a colecta abonenți și a trimite lista cu ori ce fel de rezultat, cel mult până la 20 Ianuarie st. n. 1906. sub adresa: IACOB MUREȘIANU profesor în BLAJ (Balázsfalva), deoarece din cauza speselor mari, foaia să va tipări numai în atâtea exemplare câți abonați vor fi prenotați“.

Numere de probă nu să trimet, — iar foaia să trimete numai aceluia, care solvește înainte costul abonamentului.

Invitare de abonament.

Rugăm pe On. abonenți, cari sunt încă în restanță cu abonamentul de pe anii trecuți, — să binevoiască a ni-l trimite fără amânare, pentru ca foaia să-și poată plăti datoriile sale.

Totodată rugăm pe toți, se binevoiască a-și renoi abonamentele pe anul 1906. cu prețurile de

12 Cor. pe anul întreg,

6 „ pe o jumătate de an,

3 „ pe un pătrar de an.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Maria Fundurean din Sas-Ufalau, a dăruit pentru persoana mea, ca preot, un rând de odăjdii de liturgie de 100 cor. Credincioșii mei însă, Iacob Retegan cu soția sa Susana n. Moldovan și Pop Moldovan Todor, au dăruit pe saua s. bisericii, un rând de odăjdii negre de barșon în preț de 80 cor. din cari Pop Moldovan Todor contribuie cu 20 coroane. Bunul Dumnezeu să respâlătească jertfa lor, cu iertare de păcate în ziua judecării și cu dar de sănătate în viața pământească. Nușfalău, la 17 Decembrie 1905. — *Ioan H. Botean*, preot local.

Din Arhidieceză. *Ariton Popa*, preot în Bucium-șasa, distr. Roșia, a fost numit paroh și protopop în Reghin. — Felicităm cu toată căldura pe inbul nostru prieten și corespondent, de cinstea, de care a fost învrednicit și avem celea mai bune nădejdi, că și în noua sa direcție va fi același ca și în trecut.

Din dieceza de Orade. Preotul din Vrtiș *On. Cornel Darabanth*, a fost numit de coadjutor parohial în Tiream. — *On. Ioan D. Szilágyi*, capelan în Leta-mare, a fost numit administrator parohial în Vrtiș. — *On. Victor Szilágyi*, adm. par. în Óvári, a fost transferat în aceeași calitate în parohia Chet. — *Ryszul Ioan Papp*, paroh-protopop în Holod, din ocaziunea pensionării sale, a fost numit Arhidiacon onorar. — *Mon. Ioan Papp*, paroh în Drăgești, a fost numit paroh în Holod și vice-archidiacon actual al districtului de același nume. — *On. Antoniu Bónyi*, preot în disponibilitate, a fost numit administrator parohial în Chioag. — Preotul neordinat *On. Iuliu Pataky*, a fost numit administrator parohial în Drăgești. — *On. Ioan Turdean*, preot neordinat, s'a dispus de administrator parohial în Buteni. — Preotul neordinat *On. Eugeniu Panovicu*, a fost numit de capelan în Leta-română. — *Mon. Ștefan Sipos*, paroh în Vad și protopop actual al districtului Criș, a fost numit paroh în Pomi. — Au fost hirotoniți întru preoți: *Iuliu Pataky*, *Ioan Turdean*, *Francisc Teodor Lazin* și *Eugeniu Panovicu*; iar clericii din anul al IV-lea *Ioan Székely*, *Ioan Zsiros* și *Ioan Ossian*, au fost promovați la ordul lectoratului.

Guvernul și-a prezentat din nou abdicarea, dar Majestatea Sa l-a încredințat și pe mai departe cu conducerea afacerilor.

Știri literare. De Ss. Sărbători institutul „Minerva” din București a publicat următoarele scrieri interesante: *M. Sadoveanu: Floare oșlă, în care se povestește în vii colori viața micilor funcționari din provincie.* — *V. Pop: Domnița Viorica*, roman din viața dela țară, cu scene de o frumusețe răpitoare prin căldura descrierii și prin chipul desăvârșit, cu care autorul pătrunde în sufletul persoanelor. — *Calendarul Minervei pe 1906*, vestit prin atențiunea, cu care e redactat. Calendarul acesta e un omaj regelui Carol, din prilejul aniversării a 40 ani de domnie. E foarte bogat ilustrat. Partea literară e foarte variată și bine aleasă. Recomandăm scrierile acestea, ca celea mai potrivite cadourii.

Congregația comitatului nostru e convocată în ședință extraordinară pe ziua de 29 crt. Se vor pertracta unele afaceri întrate dela ultima adunare în coace. În legătură cu aceasta înregistrăm și dimisia comitetului suprem *Zeyk Daniel*, dimisie primită de guvern. Raport putem da numai în numărul viitor.

Răscumpărarea felicitărilor de Ss. Sărbători. Frumoasa dătină de a se răscumpăra cu bani felicitările de Ss. Sărbători în favorul cutărui fond umanitar, nu ar trebui părăsit. Avem și aci în Blaj o mulțime de fonduri, ca fondul subsidiar al preoților, fondul pentru Masa studenților, pentru

Internatul de fetețe, pentru colecta cruce-riului, ș. a. cari toate sunt avisate la spriginul publicului. Să le dăm acestora banii, cari i-am arunca pe gratulări și pe mărci postale ori telegrame, și însuși am făcut. La redacția noastră se primesc contribuiri pentru ori care din fondurile acestea și sumele primite se vor înainta la destinație și cuieța în foaie.

La temniță. Dl. Ioanovici a plecat la temniță în Seghedin, unde va sta un an pentru o poezie publicată în „Libertatea”, redactată de D-sa. În scurt îl vor urma doi M. Gaspar osândit la 10 luni, Dr. C. Jurea la 8 luni și Dr. St. Petrovici, la 6 luni, pentru articoli publicați în „Drapelul”. Și toate acestea numai de dragul înfrățirii!

Pentru Ss. Sărbători, cel mai pretios cadou nu poate fi, decât o asigurare pe viață la „Transilvania” în ori ce fel de combinație. Pentru că o astfel de asigurare este dovada cea mai frumoasă de o așa dragoste, care nu ține seamă de frontierele acestei vieți. Informații se dau de agenți reslațiți prin toate părțile, ori chiar și din partea redacției acestei foi.

„Luceafărul”. Numării 23 și 24, apărute zilele acestea, continuă a se ține la înălțimea, la care s'a avântat prin multa atențiune și priocpere, cu care is redactați. Între frumoasele lucrări ce publică, relevăm done povestiri de Ciura și Agârbicean, biografia și portretul profesorului nostru de musică Iacob Mureșianu cum și notele „Visul lui Manole” din admirabila piesă, adevărat cap d'operă: „Mănăstirea Argeșului”, de Mureșianu. Cu începerea unui an nou, „Luceafărul” să fie cel mai dorit oaspe al familiilor românești. Îi recomandăm cu multă căldură. Ediția de lux costă 20 cor, cea simplă 12 cor, apare de două ori pe lună și se poate prenumera și la librăria arhidiecezană.

Ziar nou. Deputații naționali împreună cu alți bărbați distinși ai neamului nostru, au lansat un apel către publicul românesc pentru subscrierea unui capital de 250 mii coroane, spre a putea întemeia un ziar de toate zilele al partidului național român, care să fie la înălțimea tuturor pretensiunilor moderne, și care se facă de prisos foile străine, în casa Românului. Redacția ziarului va fi în Budapesta, și apariția lui e legată de subscrierea capitalului.

„Musa română”, va reapărea la anul nou. Iată știrea cea mai plăcută cetitorilor nostri, cari se ocupă cu musică. Atragem atențiunea asupra invitării de abonament, ce publicăm în alt loc al foi și nutrim nădejdea, că această invitare va fi îmbrățoșată cu toată dragostea. Se spriginim progresele culturale românești pe toată linia!

Pentru copii. Librăria Ciureu dela Brașov, a publicat de Ss. Sărbători șasă cărțile pentru copii: *Cenușoaca*, *Prințul Ariciu și prințesa Broască* și *Imblăciul din ceriu*, format 16° mic, apoi *Boneta roșie*, *Rozalba* și *Roziora din spini*, format 8° mare, de asemenea ilustrate. Celea dintâi costă câte 8 fil., celealalte câte 32 fil. — Toate acestea povești, povestite din nou de E. P. au apărut în o broșură, de data asta fără ilustrații și se vinde cu 20 fil. Fiind de multă importanță lectura, cu care dedăm pe copii, recomandăm publicațiile de mai sus, special celea din urmă, mai frumoase și ca esenție tehnică.

Constituire. Societatea studenților în teologie din București, și-a constituit astfel comitetul pentru anul 1905/6: *Domnul Dr. Constantin Chiricescu*, președinte de onoare, ca decan al facultății de teologie, potrivit Statutelor societății. *Marin D. Preoteșcu*, președinte activ. *Nicolae Papadima*, vice-președinte. *Marin V. Popescu-Recea*, casier. *Constantin Proviaanu*, Bibliotecar. *Dimitrie D. Petrescu-Zoița*, secretar general. *Valer Iordăchescu* și *Constantin Chifu*, secretari de ședință. *Vasile I. Constantinescu*, *Alexandru H. Simionescu* și *Constantin Dumitrescu*, membrii comisiei de control.

„Tovărășla”. Sub acest titlu a apărut la Hunedoara o nouă foaie, ca povățuitoare a însoțirilor economice, în chestii de agricultură, meserii etc. Redactor: *Vasile C. Osvada*. Apare tot la 10 zile, abonamentul 8 cor. la an.

Convocare. A XVII-a adunare generală ordinată a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului” se convoacă în Săliște, pe Duminecă în 31 Dec. n. 1905.

Reuniunea femeilor din loc își va țineă Duminecă în 31 crt. la 5 oare sara a treia serată în localul Casinei. Va cânta cu vocea d-soara *Eugenia Maior*, iar la pian d-soara *Lucia Viciu*. D-soara *Elena Simtion*, declamează și dl. *Octavian Frie*, va diserta. — Marți în 2 Ianuarie, după amiază la 5 oare, să vor distribui *vestimintele și darurile de Crăciun* printre copii săracii din loc.

Petreceri. Corul plugarilor români din Mihalt, invită la *concertul împreună cu producțiune teatrală*, ce se va aranja Luni, în 8 Ianuarie n. 1906, a doua zi de Crăciun în Teiuș, în sala cea mare a hotelului „Leul de aur”. Venitul curat este destinat în favorul ambelor școale din Mihalt.

— Corul din Iernotfaia, invită la *concertul împreună cu teatru și declamări*, ce se va țineă în 8 Ianuar n. 1906, a doua zi de Crăciun în hotelul orășănesc (Balhaus) din Reghinul-săsesc, sub conducerea D-lui *Alexandru I. Sighișorean*, învățător. Venitul curat este destinat pentru edificarea de nou a școlii gr.-cat. din Iernotfaia.

Mulțămită publică. Pentru acoperirea șeselor avute cu aranjarea festivităților centenare în amintirea fericitului *Timoteiu Cipariu*, au binevoit a contribui următorii: *Escelența Sa Victor Mihályi* 50 cor., *I. M. Moldovan*, preposit 30 cor., *Ștefan Pop*, canonic 15 cor., *Dr. Aug. Bunea*, canonic, *Dr. Iuliu Maniu*, adv. câte 10 cor., *Sim. P. Mateiu*, canonic 5 cor., *Dr. Isidor Marcu*, canonic, *I. Maior*, provizor dom. câte 3 cor., *Georgiu Muntean*, director preparandial, *Gavril Pop*, canonic și *Dr. Ioan Rațiu*, prof. câte 2 cor., *Dr. Victor Szmigelski*, canonic și *Nicolau Popescu*, prof. câte 1 cor. Total 134 coroane. Esprimăm generoșilor contribuți și pe această cale mulțămăta noastră. Blaj, 28 Dec. 1905. — *Ioan F. Negruțiu*, directorul desp. *Alexandru Ciura*, secretar.

Necrolog. † *Georgiu Raduș*, vice-protopop gr.-cat. emerit. în 21 Dec. n. și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, în etate de 84 ani, după greie suferințe, provăzute cu s. Sacramente ale muribunzilor.

† *Antoniu Popp*, preot în Chioag, a repansat la 27 Octomvrie 1905, în anul 39. al etății și 13. al preoției.

† *Ioan Mureșan*, învățător în Borgo-Mureșeni, după un morb greu și îndelungat, a repansat în Domnul în 21 Decembrie 1905, în al 53-lea an al etății, 32-lea al fericitei sale căsătorii și al 34-lea al serviciului învățătoresc.

În veci amintirea lor!

Posta redacțiunii.

I. H.-B. Nu s'a putut decât așa prescurtată.
N. B. A sosit, vă vom avisa de hotărîrea ce vom lua.
E. V. D. Puțină răbdare, va urma, dar de ce așa rar?
Dr. P. L. Se va publica de sigur.

AVIZ

==== cultivătorilor de vie. ====

Se află de vânzare viță de vie foarte frumoasă altoită în viță cu rădăcină americană, după cel mai excelent metod (altoire lemnoasă). După trebuință ori ce solu de viță. — Comandele să se trimită la adresa: **GEORGE ȘERBAN**, paroh gr.-cat. Smig (Somo-gyom) u. p. Medgyes. (27) 6-6

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Căsătoria preacuratei fecioare MARIA cu s. IOSIF.

(Continuare și fine).

Nu mai puțin îl interesează pe exeget și pe toată inima credincioasă, — care își face obiect de contemplare atentă și iubitoare din minunatele întâmplări asupra guvernării supranaturale ale lumii, oare Iosif și Maria încheiat-au căsătoria sau ba.

Critici moderni ai noului testament de mult au tot căutat să poată descoperi contradicții între ambe istoriile prunciei din evangelia primă și a treia și pentru a putea documenta imposibilitatea succesiunii istorice a întâmplărilor. Dacă descoperirile făcute mai sus asupra încheierii căsătoriei iudaice în două acte despărțite de o altă prin timp, și asupra caracterului căsătoricesc al logodnei sunt adevărate, atunci fără de ori ce forțare a textului și a înțelesului rezultă următoarea armonie și parafrază a texturilor dela Luca și Mateiu, iar se referesc aci.

Pentru a-se face adevărat „Fiu omenesc“, pentru a deveni consăngeanul nostru. Răscumpărătorul a vrut a se naște dintr'o femeie din genul lui Adam. Spre a ne arăta atotputernica sa Dumnezeuire, a ales o fecioară, ca acea să-i fie mamă și totodată să rămână fecioară curată. Pentruca să nu detrage nimica din instituțiune străvechie a căsătoriei, ci mai mult se-o onoreze, și-a ales de mamă o fecioară, care era măritată. Cea aleasă spre aceasta a fost Maria din Nazaret, fca davidică, carea după Luca I. 34 și-a fost consacrat virginitatea sa lui Dumnezeu și poate mai departe silită de împrejurări externe (poate fiindcă era fică cu drept de ereditate și de acea trebuia să se căsătoriască în trupina propriei familie, sau fiindcă preste tot conziderațiunea în care sta necăsătoria la poporul său îi punea o pedecă invineibilă propusului său de a rămânea necăsătorită) se logodise cu Iosif din genul lui David după legea și uzul sinagogei. Din caracterul căsătoricesc al logodnei iudaice se explică de tot natural numirea lui Iosif cu *ἀνὴρ αὐτῆς* și a Mariei cu *γυνὴ αὐτοῦ*. Atunci când Maria era *ἐμνηστευμένη*, și trăia încă în casa părintească departe de soț, și după datina strictă domnitoare mult de putea corespunde cu el prin femei-mirese (Schiluchot), atunci apăru ingerul Gavril cu solia Dumnezeului trium. Prin amintirea relațiunii de logodnă evangeliștii exchid dela cetitorii lor cugetul, că doară la aceasta concepere ar fi exoperat voința trupească sau voința bărbătească. Fiindcă încă nu era împedecată prin îndetoriiri casnice și prin conziderațiuni față de Iosif, ci fiind încă liberă în pașii săi, Maria în urma cuvintelor ingerului face călătoria la Elisaveta îndată după conceperea Fiului lui Dumnezeu, rămâne acolo aproape trei luni (Luca I. 56) și se rentoarce apoi încă în casa sa. În acest timp afla sfântul Iosif, că Maria se află în stare binecuvântată. Surprins prin aceasta, confus, necapace să aducă la lumină cugetele interne, ce se treziau într'nusul și se luptau între

sine, Iosif de bună samă nu yrea să vedea-scă pe Maria (traducere *δειγματίσαι*), inse nu yrea nice să-o ducă acasă și să încheie cu solemnitate prin nissu' în căsătoria deja sustătoare, ci se cugeta să-o lase în ascuns (*ἀπολῦσαι αὐτή*). Atunci, când năcazul era mai mare, se întrepune Dumnezeu și-i trimite visiunea îngerească în vis, prin care Iosif se învață, se liniștește și se îmbărbătează. Acuma el nu se mai reține de a înplini solemnitatea ducerii acasă a soției sale, el celebrează nissu' în și prin aceasta de jure se recunoaște de tată al pruncului, carele se va naște din aceasta căsătorie, deși el nu a contribuit la aceasta concepere.

Fiindcă Maria mama Domnului de aci înainte a locuit cu Iosif într'o casă, se nisuește evangelistul Mateiu încă odată se exchiză dela aceasta relațiune binecuvântată de Dumnezeu toate cele profane și carnali, zicând despe Iosif: „Și el nu o cunoscu, până ce născu pe Fiul său“ întâi-născut, și chiemă numele lui Isus“.

Dacă dară cetește omul nepreocupat, dar firește cu ochiu credincios istorisirile primului și al treilea evangeliu, atunci contradicțiile părute se rezolvesc fără de nice o greutate. Și ce contradicții să fie acele: Arătarea ingerului lui Iosif la Mateiu după concepere și Mariei la Luca înainte de concepere? Punctul central al ambelor istorisiri este conceperea Mariei în mod virgin și supranatural, nemijlocită prin nice un bărbat; ambii evangeliști, fiecare după scopul său, pune pond pe deosebitele momente din șirul acelor fapte de tot minunate, unindu-să însă între sine în credința curățeniei și sublimit corporali și spirituali a fecioarei și a dumnezeirei pruncului său.

Pentru edificarea creștină, deslegarea întrebării despre relațiunea Mariei cătră Iosif se preface deasemenea într'o rază de lumină bogată, care varsă lumină preste întinse câmpuri ale vieții catolice.

După trup s'a născut deci unul născut Fiu alui Dumnezeu în căsătorie, și nu din căsătoria Mariei cu Iosif. O familie de tot singulară, în care binecuvântările Ceriului și virtuțile pământului conlucră în mod minunat. Maria întrunește într'o cunună demnitatea fecioarei, soției și a mamei; arăta chiemarea și demnitatea femeii în cea mai înaltă perfecțiune; este ceace a zis ingerul „binecuvântată“ între muieri adevăte între sexul său. Inse Iosif în urma acestei relațiuni de casătorie cu Maria are în aceasta familie o pusețiune, carea trece departe conceptul de grijitoriu și nutritoriu al mamei sfinte și al Fiului dumnezeiesc, și în urma acestei orânduiri divine îi sunt lui supuși Maria și Isus.

Deși dară Emmanuil, precum ni-o arăta deja profeția străvechiă (Is. VII. 14) este după trup fiul fecioarei, totuși Iosif are să derive nu la apariție numai, ci într'u adevăr în urma căsătorie sale cu Maria, toate prerogativele de ereditate, promisiunile, titlurie și demnitățile casei lui David asupra lui Isus în mod legal și publice înaintea poporului său și a dirigătorilor acestuia. Pentru acea pune Mateiu genealogia sfântului Iosif în fruntea evangeliului său, spre a arăta originea davidică a lui Hristos

(Mat. I. 2—17). De laturea părinților, supus lor (Luca II. 51) crește și se desvoaltă pruncul dumezeesc devenind copil și june, ducând o viață cu ascultare și supunere.

De bună samă sunt figuri sublime acele, pe cari le prezentează întregii omeniri revelațiunea creștină în familia din Nazaret, adevăte Isus, Maria și Iosif și în ele zace un element de cultură, la care se pot înălța și întări toate familiile atât în zile de pace cât și de nevoi și perzeuțiune.

Însă mai sunt și alte adevăruri ideale și externe împreunate cu fapta constatată a căsătoriei dintre Maria și Iosif.

Pentru ce a voit Fiul lui Dumnezeu să se nască dintr'o fecioară măritată? Foarte cuminte, frumos și profund răspunde Grimm: „Așa de strict și odată pentru totdeauna a legat Dumnezeu binecuvântarea cu prunci numai de căsătorie, așa de tare a sfântit el deja cu crearea primei părechi de oameni forma legăturii căsătoricesci ca și izvorul a toată viața omenească, încât el nu face abatere dela norma morală nice chiar acolo, unde absolute nu se unește oarecare activitate omenească cu fructificare tainică a sinului virginal. Așadară fecioara concepe din sfântul Spirit, însă numai ca logodita lui Iosif: lui dară, în căsătorie cu logoduicul său îi naște ea pe Fiul, cu care Domnul i-a binecuvântat sinul său curat.“

Fiindcă cu mirarea incorporării Fiului lui Dumnezeu în sinul virginei logodite din Nazaret, Hristos a intrat cu viața în genul omenesc spre a-l ridica din cădere, precum odinioară Adam în mod simi, însă invers ca primul părinte originar (Stammwater) a intrat cu creșterea în genul omenesc prin Eva cea luată din corpul său și-l trase după sine în căderea sa: să ne îndreptăm încă în urmă atențiunea asupra începutului ambelor orduri, a lui *ordo naturae lapsae* și a lui *ordo naturae reparatae*.

Între ambele sustă o atare relațiune mutuală, un atare paralelism, încât referința cea mutuală este imposibil se fie numai din întâmplare. Bossuet pe urma Părinților în modul următor compune asemănarea și contrastul: „Opul stricăciunii (osândeii) noastre se începe cu Eva, opul reparării cu Maria. Cuvântul morții a sunat cătră Eva, cuvântul vieții cătră sfânta fecioară. Eva a fost încă virgină, Maria asemenea este virgină. Eva virgină își avea soțul său, Maria, virgina virginelor deasemenea; blăstăm ajunsse pe Eva, binecuvântare pe Maria: „Binecuvântată ești tu între muieri“. Un inger al întunerecului se îndreaptă cătră Eva, un inger al luminei cătră Maria; unul ridică pe Eva la o înălțime falsă, amăgindu-o cu cuvinte: Voi veți fi întocmai ca Dumnezeu“; celalalt întărește pe Maria în adevărata sa mărire prin o unire sfântă cu Dumnezeu: „Domnul este cu tine“, așa zice Gavril. Ingerul întunerecului îndeamnă pe Eva la rebeliune: „Pentru ce va oprit pe voi Dumnezeu se gustați din acest fruct minunat?“ Ingerul luminei îndeamnă pe Maria la ascultare: „Nu te teme Marie, zise el, nimica este cu neputință la Dumnezeu“. Eva crezând șerpelui, Maria ingerului. În fine pentru a îndeplini misteriu: Eva înșelată de satana este constrinsă a

fugi de dinaintea feței lui Dumnezeu, Maria învățată de inger este învrednicită a primi și a concepe pe Dumnezeu, și dacă Eva ne dăde fructul morții, Maria ne oferă fructul adevărat al vieții.

Minunat; Dumnezeu, carele neîncetat este ocupat cu mântuirea oamenilor, și-a dezvoltat pe întrecute între abținea, bună-tatea și puterea sa spre a recuceri (restabili) chipul omenesc cel făcut după asemănarea lui Dumnezeu și căzând prin satana. Elu, carele pentru oarecare lucru mare predestinează oamenii, cari au se lucre, și locurile cari au se fie scena unde se petrece acțiunea, a ales Nazaretul de loc unde avea să se aducă îndeplinire incorporarea (incarnarea) și a predestinat pe Maria și Iosif, ca în căsătoria lor prin născerea fiului său, să apară începutul lucrării iubirei sale mântuitoare, și se resară din Iacob de mântuire a omenimei pierdute.

COLECTĂ

făcută în folosul bisericii grece-catolice din BOZIAS comitatul Târnava-mică prin emigranții români aflați în America în statul
C a n a d a.

Vasilie Muntean, Ioan Ivan din Boziaș câte 2 dolari. Ioan Suci, Tănăsie Suci din Boziaș câte 1 dol. Gherasim Lăscudean Ganfalău 1 dol. Ilie Popa Boziaș 2 dol. Ioan Zolog Boziaș 1 dol. Maxâm Trifan Cucerdea-rom. 20 cent. Mateiu Poli Blăjel 10 cent. Petru Cernea Cucerdea-rom. 25 cent. Vasile Masca, Teodor Cernea, George Masca, Gligor Cernea, Dumitru Precup, Michail Cernea din Cucerdea-rom. câte 20 cent. Iuliu Sămărghitan, și soția Leontina Sămărghitan din Cucerdea-rom. câte 20 cent. Simion Popapa Cucerdea-rom. 15 cent. Ioan Popa Cucerdea-rom. 20 cent. George Moldovan Blăjel 40 cent. Vasile Coman Cucerdea-rom. 25 cent. George Virca Blăjel 50 cent. Andronic Vandor Blăjel 40 cent. Dumitru Dăbău Adămuș 1 dol. Nicolae Surdu Boian 60 cent. Simion Sârbu Velțiu, Nicolae Boariu Tătărlău câte 1 dol. Ioan Glidean Blăjel 20 cent. Ioan Duma Boian 1 dol. Vasile Mihai junior Adămuș 50 cent. Naftaila Gâmbuțian D.-Sânt-Mărtin 80 cent. Ioan Gligor junior D.-Sânt-Mărtin, Vasile Dăbău Adămuș câte 50 cent. Michailă Crișan Túr 20 cent. George Iuház, Dumitru Murășan, Ioan Németh, Mihai Bolog din Górbéd, Ioan Halmi Mediaș câte 25 cent. Petru Boitor Mediaș 40 cent. Alexandru Vasile Bendorf, George Nemeth Auritul cate 10 cent. Teodor Ardelean 13 cent. George Ardelean din Auritul 12 cent. Iozsef Ács. Petru Moldovan, Mihai Bura din Auritul, Ioan Bucur Ilidegkutul-rom. câte 25 cent. Ioan Gligor D.-Sânt-Mărtin 40 cent. George Frățilă 10 cent. Augustin Frățilă, Ioan Frățilă, Aurel Frățilă câte 22 cent. Simion Răhăian 20 cent. toți din Túr. Nagy Lajos M-Bánd 20 cent. Andreiu Muntean Ioan Muntean din Boian, câte 15 cent. Ioan Capătă Șoana, George Drusi Craifalău câte 20 cent. George Toplan Mândra 25 cent.

Cu totul în suma de dol. 27.36 cent. În bani de ai noștri în sumă de 133.50 coroane, adică una-sută-treizeci și trei coroane 50 fil.

Boziaș, la 8 Decembrie 1905.

Gerasim Avram,
curator prim biser.

Gerasim Nistor,
paroh gr.-cat.

Dare de samă și mulțămintă publică.

P. T. Domni cari cu creștinească caritate au contribuit la renovarea bisericii gr.-cat. din Sebeșul-Săsesc, sunt următorii:

Nr. Listei A: Dr. Victor Mihályi de Apșa Metropolit 2000 cor. Ioan Drăgan notar public reg. 800 c. Ioan Elekeș medic 200 c. Aron Preja pretor pens. 25 c. Eugenia Preja 14 c. Aurel Barbu notar Lancrem 50 c. Eugenia I. Paraschiv 20 c. Ioan Miclea pretor 20 c. Victor Săbăduș comerciant. 10 c. Ioan Oncescu not. pens. 20 c. Georgiu Stefan 10 c. Georgiu Papp 10 c. Ioan Radu notar Pianu-de-jos 20 c. Georgiu Bancuțiu 10 c. Simeon Beu 10 c. Banca „Sebeșana“ de aici în mai mulți ani a dăruit bisericii noastre câte 200 c.

Nr. B: Leontina A. Roman 52 c. Dr. P. Isac adv. Sibiu 20 c. Șuluț Sibiu 5 c. Arseniu Bunea Sibiu 3 c. Irina Dr. Păcurariu Sibiu 20 cor.

Nr. 44. „Vlădeasa“ B.-Hunyad 20 c.

Nr. 47 „Economul“ Cluj 20 c.

Nr. 50: Simion Micu protopop A.-Iulia 2 cor.

Nr. 51: Vasiliu L. Pop protopop M.-Szt-György: dela Florin Petran paroh Almașul-mare 1 c. Ioana Petran preuteasa 1 c. Ana Poruț 1 c. Iuliana Poruț 1 c. tustrele din Almașul-mare. Vasiliu Tiap (cile) gornic de pădure Almașul-mare 60 fil. Silvia Mărian învățătoare Nireș 80 fil. Gherasim Moldovan Cuteiș 40 fil. Teodor Pantea Cuteiș 20 fil. Biserica din Cuteiș 1 c. 20 fil. Ioan Pantea docente în Cuteiș 80 fil. Ioan Pantea cantor 60 fil. Biserica din Bogdana 2 c. Simeon Mărincaș paroh Bogdana 1 c. Alexandru Olariu docente Bogdana 1 c. V. Simoc teolog Restoițiu 40 fil. Elena Gozman învățătoare Bucium 80 fil. Teod Vlaicu docente Bucium 60 fil. Ioan Negrean preot Bucium 1 c. Iuliu Maxim paroh Bucium 1 cor.

Nr. 53: Iosif Lita protopop Iclod 2 c. Biserica de acolo 1 c. Ioan Trif paroh Tăuni 1 c. Biserica de acolo 1 c. Nicolau Mihai curator Tăuni 40 fil. Alesiu Trif paroh Făget 1 c. Bas. Călugăr paroh Crăciunel 1 c. Ioachim Langa paroh Tătărlău 1 c. Georgiu Negrea paroh Jidveiu 1 c. Biser. gr.-cat. Jidveiu 1 c. școala gr.-cat. Jidveiu 1 c. Cassa vecinăt. rom. Jidveiu 1 c. Alimpia Costea paroh Spini 1 c. credincioșii Spini 1 c. Vas. Szmigelshi paroh Sancel 2 c. Hargy Antalné, Szekelyhidyné, Mihailă Roșiu, Todor Stoia din M.-Szt-Benedek câte 20 fil. Eugeniu Circa paroh Sâmbenedic 1 c. Georgiu Micu paroh Alecuș 1 c. Biserica gr.-cat. Alecuș 1 c. Alex. Decean econom Alecuș 20 fil. Augustin Cordea econom 20 fil. Georgiu Tufan paroh Valea-Sasului 1 c. Emanuil Ors par. B.-Sânmielăuș 1 c. Pantelii Vălean par. Capâlna-d-jos 1 c. Ioan Moldovan econom Veseuș 20 fil. Onisie Mihut econom 20 fil. Gerasim Oltean econom 20 fil. Emil Faust par. Veseuș 1 c. Biserica gr.-cat. din S.-Maria 1 c. Ioan Săbăduș par. Pânade 2 c. Parochia Bia 4 cor. 90 fil.

Nr. 59: Ioan Andreiu protopop Csáki-Gărbău 9 c.

Nr. 65: Nicolau Solomon protopop M.-Ludoș 12 c.

Nr. 66: Ioan Moldovan protopop Mediaș 12 c.

Nr. 71: Ioan Pantea protopop Mező-Rücs 5 c.

Nr. 74 Nicolau Togan protopop Sibiu 7 c. 40 fil.

Nr. 82 Ioan Drăghiciu protopop Cujir 18 c. 22 fil.

Nr. 94. Dr. Laurențiu Pop avocat Abrud 10 c.

Nr. 111 Simion Marcu paroh Gârbova-de-jos 3 c. Malvina Marcu fiica parohului 1 Veronica Marcu mama parohului 1 c.

Nr. 112 Avram Stoian paroh Oarda-de-sus 2 c. 20 fil.

Ioan Papiu cantor Oarda-de-sus 1 c. Visalon Stoian crâșnic „ „ 1 c. Iuliu Stoian clopotar „ „ 50 fil. Artemiu Stoian curator-prim. „ „ 1 c. Basil Hătiegan not. cerc. Oarda-de-jos 1 c. Nr. 117 Anton Filipescu par. Hepria 1 c. Vasil Vasilca notariu Hepria 1 c. Nicol. Gabor docente Hepria 50 fil.

Nr. 123 Ioan Bitea par. Cut 1 c. Iosif Vasilica docente Cut 1 c. Gligor dicu Cut 40 fil. Ioan David Dăian 30 fil. Ioan Bitea 40 fil. Ilie Vasilica lui Georgiu 40 fil. Ilie Muntean 30 fil. Simeon Bria 60 fil. toți din Cut.

Nr. 125 Petru Cordea par. Spring 2 c. Bis. gr.-cat. Spring 4 c. Ioan Crăciun docente 1 c. Constantin de Colbazi 2 c. Val. Marcu primar 1 c. Nicolau Stoian comerciant 1 c. Rafila Solomon 2 c. Solomon Solomon 1 c. toți din Spring.

Nr. 127 I. P. Popasu paroh Presaca 50 fil. din comuna Presaca sau adunat 3 c. 80 fil.

Nr. 129 Ioan Miclea par. Boz 2 c. Vas. Cismaș docente 1 c. Ioan Hila 20 fil. Luca Igna 40 fil. Ioan Muntean 40 fil. dela mai mulți din Boz bucate 6 c.

Nr. 57 Dr. Elie Dăian protopop Cluj 12 c. cu observarea: Lângă biserica aceasta am petrecut întâiul an de școală între străini. Dau ce pot pentru infrumșetarea ei Vasilie Podoabă 2 c. Aug. Giurgiu 2 c. Dr. Victor Poruț 1 c. Vasilie Ranta jude în pens. 1 c. Dr. Frâncu 2 c. toți din Claj.

Nr. 133 Nicol Bolboca protopop Vermeș 1 c. Biserica gr.-cat. Izgar 2 c. Georgiu Morariu Izgar 1 c. Furloc 1 c. Liviu Iancu par. Vișag 1 c. Stofan Deciu par. Scăuș 1 c. Ofelia Berariu notăreasă în Vermeș 2 c.

Nr. 135 Dr. Valeriu Frențiu Orăștie 2 c.

Nr. 136 Constantin Pop protopop Baia-de-Criș 2 c. Dr. Iacob Radu vicar Hăteș 5 c. Stefan Radu protopop Petroșeni 2 c. Augustin Cimbutea din Alba-Iulia o cruce de argint de China pe prestol în preț de 8 cor.

Biserica sa renovat frumos, în cât apare ca nouă, internul ei însă are multe de dorit, deci rugăm pe P. T. Domni cari au primit Liste de colecte acelea să le remită cu ori ce rezultat, ca să putem rationina.

Sfințește Doamne pe aceia ce iubesc frumșeta casei Tale, Tu pe aceia îi premărește întru împărăția Ta.

Sebeș Decembrie 1905.

Aron Presia,
curator-prim.

A. Dobrescu,
paroh-protopop.

Poșta Administrațiunii.

Am primit și cuităm abon. dela:

Copand pe 1905 sem. 2-lea. Părul pe 1903. Cianul-deșert pe 1904. Iloba pe 1904. Gildă pe 1904. Vișag pe 1902 și 1903. Măgura pe 1902. Hădărau pe 1905. I. F. N. Caposvár pe 1905 pătrariul ultim. Cianul-mare pe 1904 sem. 2-lea și 1905 sem. I. Izgar pe 1905. Racovița (Lugoș) pe 1905. Budatelec pe 1903 1904 și 1905. Zsebely pe 1905. Csik-Szépvez pe 1905. Alecuș pe 1905. Bobohalma pe 1904 și 1905. Juriul-de-Câmpia pe 1904 sem. 2-lea. Gișasa-super. pe 1905. Hărtie pe 1902-1905. Breț pe 1902 și 1903. Arad pe 1897 sem. 2-lea 1898 și 1899. Margineni pe 1905. Dumitra pe 1901-1903. În restanță mai sunt anii 1904 și 1905. Budacul-român pe 1905. Bedő pe 1898-1902. Reiu pe 1904. Iernotfaia pe 1905. Căpuț pe 1905. Abafaia pe 1904 sem. 2-lea și 1905 sem. I. Aiud pe 1904 sem. 2-lea 1905 iutreg și 1906 sem. I. Șomfaldu (dis. D.-S.-Mărtin) pe timpul din 1 Sep. 1905 până în 1 Sept. 1906. Înțeleși. Abon. să vină regulat. Csenger-Ujfalu pe 1905. Iași & Telechi-Recea pe anii 1898-1904. Făleca-de-jos pe 1900 și 1901. Boziaș pe timpul din 1 Mai 1898 până în 31/12 1901. Aiudul-de-sus pe 1905. Tușin pe 1904 și 1905. Győ-Alfalu pe 1905 sem. 2-lea. Bilbor pe 1905 sem. 2-lea. Feneș (p. Zlatna) pe anii 1899-1902.

Editor și redactor răspunzător:

Aurel C. Domșa

BIBLIOTECA UNIREI. *)

1. **Benhur** sau zilele lui Mesia, de Levis Wallace, 2 v. . . . . 2'90
2. **M. Eminescu. Studii critic.** . . . . . —.90
3. **Câte-va momente din incepturile bisericeii rom.** de C. Auner . . . . . —.20
4. **Nume de familie la românii din Ungaria,** de A. Viciu. . . . . —.12
5. **Din viața lui I. Micul** de M. Străjan . . . . . —.16
6. **Albertina. Povestire** de Dr. V. Bojor. . . . . —.30
7. **Cestiuni din dreptul bis. unite** p. I. II. . . . . 3'40
8. **Cele doue fețe ale lumii** de Nicu . . . . . —.30
9. **Ziua Deșteptării** de Aurel Fodor . . . . . —.16
10. **Cele două conștiințe,** piesă teatrală în 5 acte, trad. de Simion Zehan . . . . . —.40

*) Aceia, cari vor comanda de odată toți 10 Nrii, îi primesc cu 6-10 cor. în loc 8-84 cor.

FLORICELE DE CÂMP,

schite ușoare. De A. C. DOMȘA

Prețul 1 coroană.

74 distingeri. 6 medalii de stat.	10,000 motoare liferate spre indestulirea tuturora.
--	--

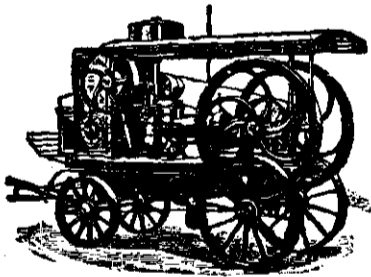
Filiala

Fabricei de motoare din Drezda

Ignatziu Gellért & Cie.

Budapest, VI. Teréz-körút 41.
Telefon 12—19.

Motoare cu benzină, cu ulei, cu spirt, cu acetylen. — Motoare cu benzină pentru imblătit.

Celea mai moderne, cea mai perfectă și cele mai rentabile motoare generatoare.

Motorul de Drezda e recunoscut de cel mai excelent fabricat în toată Europa. Construcție traică. Pregătit din material ales și bun.

Trainic! Nici după ani de lucru nu are lipsă de reparatură. — Rentabil la siguranță. Manipularea e foarte simplă. Spesele de lucru sunt mici.

Motoarele de Drezda să pot să lucreze în lucrul la diferite întreprinderi industriale și economice: la mori, la fabrici de cărămizi, fabrici de scânduri și de lemne, la scos de apă, la negoțul cu lapte, la imblătit etc.

Instalările noastre să fac prin oamenii nostri experți.

Deslușiri și preliminară se dau la cerere.

Garanță bună! Condițiuni de solvire avantajoase. (31) 5—24

Cruce sau stea dublă

**electro-
magnetică**

D. R. G. M. Nr. 88503.

Vindecă și înviorază pe lângă garanță: reumă, astmă, (respirație grea), insomnie, vijeirea urechilor, auzirea grea, epilepsie, nervozitate, neapetit, gălbănare, durere de dinți, durere de cap, impotență, influență, precum și ori-ce morbo de nervi. Morbosul, care nu se vindecă în timp de 45 de zile folosind aparatul de sub Nrul 88503, își reprimște banii numai decât. Acolo unde n'a folosit nici un medicament, cercați aparatul meu; sum convins despre sigurul meu aparat.

Prețul aparatului mare e cor. 6. —
e de aplicat la morburii vechi.

Prețul aparatului mic e cor. 4. —
e de aplicat la morburii mai ușore.

Spediția centrală de vânzare îl trimite în țară și străinătate cu rambursă, sau dacă banii se trimit înainte.

SCHEFFER D. SÁNDOR

BUDAPEST, VIII, strada Bezeredy Nr. 3.
16 (35—52)

Gratuit:

o cumpănă de casă și o mașină de fier.

Din cauza imbuzelei prea mari a marfei trimit în totă lumea renumita și de totă lumea plăcuta marfă din argintul de Mexico, și anume:

6 lingurițe, 6 furculițe, 6 linguri de masă, 12 lingurițe de cafea, 6 cuțițe de desert, 6 furculițe de desert, 1 lingură pentru supă, 1 lingură pentru lapte, 2 luminări elegante pentru salon, toate din argint de Mexico

total 46 bucăți numai 6 fl. 50 cr.

Afară de acestea fie-care cumpărător primesce ca dar, și pe lângă garanță

**o cumpănă de casă de o putere
de 12 1/2 kgr.**

Argintul de Mexico este un metal alb (și dinlăuntru) despre calitatea căruia primesc garanță pe 25 ani. Spedițiunea se face ori prin rambursă ori prin trimiterea banilor înainte.

SCHEFFER D. SÁNDOR,
BUDAPEST, VIII, strada Bezeredy Nr. 3.

— Pentru 5 corone —

trimit 4 1/2 chilo (vre-o 50 bucăți), bun și fin

© Săpun de toaletă ©

pregătit din: trandafiri, ilie, viole, resedă, jasmîn, lăcrămioare.

Banii să se trimită înainte, ori se vor ridica cu rambursă.

Alexandru D. Scheffer,
Budapesta, VIII. Bezeredy 3.

La expozițiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și fabrica de scaune de fer
— pentru clopote a lui —

Antoniou Novotny

— în Timișoara-Fabrie —

(24) 49—52

dată ce clopotele sînt bătute de o latură prin aceea ce sînt mîntuite de crepare. — Cu deosebire recomand

— clopotele găurite —

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sînt prevădute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea ați un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, de cât cele de sistem vechi, așa, că un clopot patentat de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechi. Mai de parte se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toce de metal.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

